

ABONAMENTUL :

Pe un an 70 Lei = 140 Cor.

Jun. an 36 Lei = 72 Cor.

Trei luni 18 Lei = 36 Cor.

Prețul unui număr e de
25 bani sau 50 fil.Telefon p. oraș și in-
terurban Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi numărul 1 a.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație
și se taxează după tarif.
MANUSCRIPTELE NU SE
ÎNAPAOIAZĂ.

Visuri...

Se observă în jurul nostru o stare de spirit ciudată. Oameni, care trăesc în visuri, de și realitatea e cu totul alta. Oameni, care se conduc și se lasă conduși de gesturi, de vorbe spuse de unii sau de alții, șoptite la colțuri de cafenele sau în adăpostul celor patru pereți. Ce mai vor, nici ei nu știu; spre ce țintă aleargă, pe ce cărări întortochiate vor mai fi purtați pașii lor, ce le va mai aduce ziua de mâine, ei nici nu se mai întreabă. Se lasă conduși orbește de vorbe, de svonuri, de insinuări pe care rău voitori ai noștri au destulă grijă să le pună în circulație și să ațâțe spiritele ușor de aprins.

O astfel de stare de spirit, vedem în jurul nostru, la unguri. Ei pot trăi în liniște aici, la adăpostul siguranței pe care le-o oferă autoritățile române și prezența aliaților noștri. Viața și avutul fiindu-le deci asigurate. au destul timp de a filozofa și a se complăce în născocirea de teorii. De aci, ei visează lucruri ce nu se vor mai realiza, ca unele ce sunt în potrivă naturei chiar.

Uită sau se prefac a uita nenorocirile ce s-au abătut asupra Ungariei, lăsată pradă focului, jafului și omorului. Uită, că frați de-ai lor seucid între dânșii cu o ură și un fanatism pe care au fost incapabili a le arăta pe câmpurile de luptă, că sate întregi dispar ca și cum n-ar fi existat niciodată, că închisorile sunt pline de oameni nevinovați, care n-au vrut să ridice brațul împotriva fratelui, că peste țara ordinea s-a prăbușit de mult și în locul ei s'a întronat domnia bunului plac și capriiul cătorva asasini la dispozițiile cărora stau în-tăi viața, apoi averea oamenilor. Toate acestea le uită, fiindcă sunt departe de ele, fiindcă nu simt pe propria lor piele binefacerile unui regim de teroare.

De aci, din liniște și siguranță fac planuri mari de viitor, visează o Ungarie ca înosta Ungarie a habsburgilor, dar cine știe ce mai visează acești hipnotizați, care desplanșă dintr'un mediu în care au trăit ani și ani de-a rândul se arată incapabili de a se adapta nouilor condiții de viață! Și cu cât vor fi mai retrăcari de a se adapta nouilor condiții de viață! cu atât vor dispărea mai repede. Aceasta e o lege dela care nu se poate sustrage nimeni. Cei care știu să se adapteze mai repede nouilor condiții, aceia dau de-
dovadă că înțeleg mersul timpului, cu care vor deodată să meargă înainte.

Eri, dar ce nu se spunea eri în acest Arad cuprins de o nevroză subită! Ce planuri nu se făceau, ce visuri nu se clădeau, ce speranțe nu deștepta o vorbă căzută la întâmplare. Câte combinații, câte intrigi nu se făceau în acest colț de țară!

Vizita generalului Franchet d'Esperay a avut însă darul de a reduce lucrurile la proporțiile lor adevărate. A fost un moment solemn și pentru mulți o reculegere, vizita generalului francez. Dar, n'a trecut nici o săptămână și svonurile reîncep. Se șoptește de plebiscit și de toate speranțele ce sunt legate de... cinci ani!

E timpul să se isprăvească odată cu această operetă și lipsându-se mânușile, să se facă totul cum trebuia de făcut încă dela început, nu prin jumătăți de măsuri. Iar visărilor, ungușilor cetățenii României-Mari de vor voi să devină, — căci nu-i forțează nimeni la aceasta — să le reamintim versul marele Eminescu: „Nu 'nvie morții, e 'nzădar copile!”

Ce ne spune d. Take Ionescu.

— Importanțele declarațiuni ale șefului partidului conservator-naționalist cu privire la situația externă și internă.

Domnul Take Ionescu se întorsese dela Paris abea de câteva zile. Biourul de primire în casa în care s'a instalat provizor, e prea puțin încăpător pentru marele număr de partizani și prietini politici, care se grăbesc să-i strângă mâna. Căci fiecare vrea să schimbe o vorbă cu »șeful«, cuvânt, care în gura partizanilor săi stabilește un fel de intimitate între ei și șef. Unii strinși în redingota abea scoasă din garderobă par încorsetați, în timp ce alții, în haine de stradă, discută cu un aer degajat, politică.

Fostul vicepreședinte de consiliu era foarte așteptat în București atât de prietini cât și de adversarii săi politici. N'aș putea spune că unii îl așteptau mai puțin ca alții...

Domnul Take Ionescu e un bărbat politic care de treizeci de ani e pe planul întâi. Despărțindu-se de partidul conservator pe chestiuni de ambiții sau de principii — aceasta ne-o va spune în memoriile ce pregătește — a fundat partidul conservator-democrat, care a colaborat cu liberalii și conservatorii, după cum a crezut că o cereau interesele țării. Partizan al intrării noastre în acțiune alături de antantă, s'a găsit alături de regretatul Nicolae Filipescu și de d. Emil Costinescu membru în guvernul liberal, pentru a duce luptă comună.

Atacat cu vehemență și nu arareori cu trivialitate cum se obișnuiește, din nefericire și azi în presa din vechiul regat, a avut destul prietini, poate prea mulți, care să răspundă cu aceleași arme, îndărătul cărora zadarnic cătai persoana responsabilă...

L-am întrebat pe șeful partidului conservator-naționalist, de astăzi, rugându-l să binevoiască a ne expune vederile sale în chestiunile ce interesează opinia publică și d. Take Ionescu pe care-l preocupă curentele din opinia publică nu a ezitat prea mult ca să-și desvăluie gândul pentru cetitorii »Românului«.

Situația externă.

— Lucrările conferinței dela Paris. Cum va fi alcătuită viitoarea Europă. —

— Ce a decis Conferința și în special ce cunoștință aveți despre cele hotărâte în privința României? întreb pe președintele partidului conservator-naționalist.

— Opera conferinței este virtual terminată, deși multe chestii, chiar din cele cari ne interesează, nu sunt încă rezolvate. Conferința, incontestabil, a avut intenția să fie dreaptă pentru toți și chiar acolo unde pot fi legitime plângeri că hotărârea nu ar fi dreaptă, din partea conferinței a fost greșală, iar nu intenție de a nedreptăți pe vreunii dintre aliați și nici chiar pe vrăjmași. Aceasta vă și explică pentru ce condițiile impuse Germaniei sunt foarte blânde și pentru ce chiar față de maghiari, cari sunt provocatorii războiului mondial, conferința s'a arătat binevoitoare.

Acum în foarte scurtă vreme se va termina cu Austria căreia i se va face concesiuni pe terenul economic și financiar. În curând se va sfârși cu bulgarii cari amenințau cu bolșevismul când sperau că Germania nu va iscăli, dar cari s'au supus. *N'am nici o îndoială că Dobrogea meridională, cea dela 1913, ne va rămâne intactă.* De altfel Bulgaria în viitor devine un stat mic de 4 milioane locuitori, între o Grecie de 3 milioane, o Serbie de 12 milioane și o Românie de 16 milioane locuitori.

Cel din urmă de rezolvat va fi chestia turcească asupra căreia nu se hotărâse definitiv când am părăsit Parisul. Este sigur că Franța ia Siria, Anglia Palestina, Italia o parte din Asia-Mică, Grecia Smirna, Vilaetul

Aidin, în total de vre-o 2 milioane locuitori și că se creiază o Armenie independentă care se va întinde dela Marea Neagră până la Marea Mediterană.

Soarta Constantinopolului e încă în suspensie. Zic a Constantinopolului, pentru că Tracia o va lua Grecia. Părerea generală ar fi ca Constantinopolul să fie dat spre administrație Americii. Dar cum poporul american până acum rămâne ostil unui asemenea proiect, se caută altă soluție. Este foarte posibil să rămâe sultanul în Constantinopol, cu o tutelă occidentală.

Chestiunea Rusiei. Ce va fi cu Basarabia?

O altă preocupare a lumii politice din Occident e chestia Rusiei. *Dorința tuturor este ca o Rusie unitară, bine înțeles cu largi autonomii locale, să se creeze cât mai curând, pentru a scăpa lumea de oroarea bolșevismului și pentru a face imposibilă o viitoare acaparare a Rusiei de către Germania.*

De aci se trag și greutățile noastre în chestia Basarabiei. Cu mult regret am constatat că lumea rusă de toate opiniunile, nu e încă convinsă de imposibilitatea de a se mai despărți vreodată Basarabia de România. Ei cer un plebiscit, cu Basarabia ocupată de alte trupe decât cele românești.

Am toată speranța că Basarabia nu numai va rămâne unită cu România, dar că greutățile ce se fac vor fi învinse. Puterile occidentale sunt hotărât partizanii unirei Basarabiei cu România. Nu ascund însă, că este în interesul nostru moral, să ne dăm toate silințele să câștigăm pentru noi și pe minoritățile cari ne-ar fi ostile.

Nimeni care nu a trăit în Occident în vremile din urmă nu-și poate închipui cum s-a schimbat spiritul politic. Un singur lucru interesează pe oameni: voința popoarelor. Toate celelalte considerații cari erau decisive până acum câțiva ani, au căzut în uitare. Aceasta se datorește adâncii transformări democratice din țările din apus, și aceasta ne croiește și nouă linia noastră de purtare în viitor.

Oricari ar fi fost părerile noastre în trecut, mai la stânga sau mai la dreapta, azi nu vom putea trăi în omenire decât într'o democrație sinceră reală.

Unirea sufletească dintre cele trei Români, care alcătuiesc România nouă, nu se poate realiza decât într'o sinceră democrație. Deaceea eu am vrut și am cerut încă din Decembrie, ca România să facă ce a făcut Jugoslavia, adică un guvern în care să se cuprindă efectiv toți românii, din toată România nouă și toate partidele din vechiul regat.

Situația internă.

— Guvern național. Alegeri libere. —

— Cum credeți că s'ar putea realiza transformarea noiei României?

— Opera de transformare a noiei României, operă gigantică, la serviciul căreia mulți dintre noi vor fi sleiți, dacă nu striviți, este imposibil să se facă cinstit în cadrele înguste ale unui partid politic, ori care ar fi el. Regret și voi regreta întotdeauna, că nu s'a urmat așa astă iarnă, mai ales că știu, nu

cred, dar știu, că multe lucruri ar fi ieșit altfel. Regretele însă nu sunt politică. Politica cere soluțiuni la orice situațiune, oricât de grea. Soluțiunea pe care eu o văd astăzi, este, că în toată România nouă, cu o lege electorală uniformă, să se facă alegeri generale, pentru ca din noua adunare să iasă organizarea noului stat. Aceste alegeri, după experiența îndelungă pe care o am, cel puțin în vechiul regat, nu pot să fie libere, decât dacă la guvern va fi un minister într'adevăr național, în care fiind reprezentate toate alcătuirile politice — bine înțeles cele care în timpul războiului național au fost naționaliste — presiunea guvernamentală va fi stânjenită. Altfel, fie că s'ar prezida de un guvern al unui partid, sau de un guvern camuflat al unui partid prin așa ziși neutrii, alegerile vor fi o minciună. M'ar durea inima ca la începutul României noi, să se pună la temelie o minciună.

Contopirea politică.

— Rolul bărbaților din Transilvania. —

— Cum și când s'ar putea face contopirea politică?

— Ideea mea, și pot să vă spun că am tratat această chestie cu Filipescu încă din Septembrie 1914, e că noi trebuie să facem o contopire deplină între personalul politic din România veche și cel de peste Carpați. Partidele de la noi, căci partide tot vor fi, vor trebui să fie naționale, iar nu locale. În aceste alcătuirii rolul românilor de peste Carpați trebuie să fie mare, și din toată inima doresc să fie mare. Nu vă închipuiți ce speranțe pune publicul de la noi pe venirea românilor de peste Carpați; poporul deja le acordă toate virtuțile. Dacă oamenii politici de peste Carpați vor pricepe măreția rolului pe care ni-l acordă ziua de azi, vor face un mare serviciu cauzei naționale. Eu nu linguseșc pe nimeni, eu știu că bărbații Dv. politici n'au avut ocazia să facă ca noi experiența de guvern, și că probabil multe lucruri sunt la început. Dar ceea ce le cerem azi sunt mai mult calitățile inimii și sinceritatea pe care ei pot s'o aibă, tocmai pentru că nu sunt desbinași în partide și nici legați cu partidele de la noi. În Constituanta se vor crea nouile curente, și de aceea eu cer imperios ca alegerile să se facă în acelaș timp și cu aceeași lege electorală în toată România Nouă.

Chestiunea administrativă. Minoritățile.

Cât despre administrația dela Dv., continuă d. Take Ionescu, doresc ca românii din vechiul regat să nu fie întrebuințați decât atunci când va fi absolut imposibil să se găsească destui oameni competenți dincolo.

Noi trebuie să tratăm minoritățile etnice cu multă dreptate și cu mult tact; cei de dincolo pot face aceasta mult mai ușor, decât noi, cei de aici.

Technicienii, profesorii de universitate, vă putem da, dacă nu aveți. Dar în principiu vroi să nu se uite la București că părțile de peste Carpați s'au unit cu România, iar nu au fost anexate cum glăsuiește tratatul de pace al României cu puterile Antantei.

O amintire și o prezicere.

Personal, continuă președintele partidului conservator-naționalist, mă simt mai mult decât fericit de unitatea națională. Cei mai bătrâni dela Dv. știu că primele subvenții politice date de România în Ardeal, au fost date de mine dela 1891—1895, fără știrea colegilor mei din cabinet. Ei știu legăturile strânse pe care le-am avut cu Rațiu și cum eu am convins pe răposatul Al. Mocioni să se facă unanimitate în congresul național.

Nu pot uita cum în 1913, un însemnat om politic din Ardeal îmi desvolta la mine, la Sinaia, idealul politic al intrării României în monarhia habsburgică, ca să ajungem astfel la unitatea națională. I-am răspuns categoric. Pe Dta te pricep, fiindcă ești în robie, dar eu să pui sub robia aurită petecul de pământ liber al neamului românesc, nici-odată.

Unitatea națională o vom face însă, într'o Românie independentă. Tot în 1913, d. Stere, îmi desvolta acelaș program și-mi spunea între altele că nu ar fi mai bine să fiu eu la

Viena, în locul prostului de Berchtold? Atunci am răspuns vorba de care s'a făcut atâta caz: „Mai bine chelner la Chicago“.

Am fost sigur că unitatea națională se va face, mai ales de când în 1913 am reușit să rup moralicește legăturile cu Germania și Austria, când am trecut Dunărea în contra Bulgariei de pe atunci, pusă în slujba Austriei.

Prezidentul Dv. d. Iuliu Maniu, care mi-a trimis în primăvara din 1913 pe Milan Hogeala București, știe că i-am spus slovacului: Imperiul habsburgic nici nu se poate regenera, nici nu poate trăi.

Cum să nu fiu fericit, termină d. Take Ionescu, când am văzut realizându-se cele două mai mari fapte politice ale istoriei: desființarea Austro-Ungariei și înfrângerea Germaniei, vrășmașul nostru de ieri, de azi, de mâine și de poimâne.

Vasile Savol.

INFORMAȚIUNI.

Publicăm o fragmentară dare de seamă despre modul cum a decurs contra-revoluția în Ungaria. După știri din sorginte sigură ce avem, contra-revoluția deși înăbușită în sânge în unele părți, continuă totuși victorioasă în altele, făcând ca trupele roșii să aibă grele înfrângeri. Din cauza aceasta populația suferă îngrozitor, și așteaptă cu nerăbdare trupe de ocupație care să restabilească ordinea.

— „Românul“ va publica în numărul de mâine, punctul de vedere al dlui Al Marghionom, președintele partidului conservator-progresist, cu privire la chestiunile la ordinea zilei.

— În Aradul-Nou s'au instituit autoritățile românești. D. dr. Sever Mladin a fost numit prim-pretor.

Judecătorii au refuzat să depună jurământul. Printre cei care au refuzat jurământul se află și un domn Ciacian, despre care s'ar spune, că e de origine român.

— Știrea publicată în „Aradi Ujság“ cu privire la declarațiile dlui Take Ionescu conține erori intenționate, mai bine zis e inexactă.

— Dumineca trecută s'au deschis la Săliște cu o deosebită solemnitate cursurile pentru învățători ajutoari, în prezența dlui V. Branice, șeful resortului de culte și instrucțiune, și a dlor secretari generali O. Ghibu și I. Lupaș.

— „Kaerntner Tagblatt“ scrie, că italienii au deschis în Villach două prăvălii, cari nu vând decât dacă plata se face în bani italieni sau monedă de argint sau aur austriac, care are valoare egală cu banii italienilor. Numitul ziar adaugă, că de când s'au deschis aceste prăvălii, au fost puse în circulație sume enorme de monedă de argint și aur, care până acum erau ascunse.

— Atentatorii la viața lui Kramarz au fost osândiți la câte patru ani închisoare.

— Înainte de a pleca în America Wilson a declarat că amicitia care leagă America cu Franța din timpul suferințelor și jertfelor comune, se va menține, dorindu-i Franței protecție divină.

— Albanezii au făcut apel la sentimentele de umanitate ale sârbilor, grecilor și italienilor spre a nu fi divizați în diferite state.

— Semnând tratatul de pace, Lloyd George pentru Anglia și Wilson pentru Statele Unite au garantat că vor apăra Franța în fața oricărei agresiuni germane sau eventualelor neîndepliniri a condițiilor de pace.

— Aliații vor acorda Austriei un puternic sprijin financiar pentru a o face să nu cadă în stare de faliment.

— Guvernul român nerecunoscând guvernul lui Bela Kun, a comunicat aliaților că nu-și retrage trupele dela Tsa, fără garanții serioase că Ungaria își va executa angajamentele.

Credem că putem afirma că s'a cerut dezarmarea totală a Ungariei, fixându-se condițiile de predarea întregului armament de care ar mai dispune.

— În județul Aradului se continuă secerișul orzului. Recolta e foarte frumoasă și va da 9 măși (100 kile) la jugărul mic (1100 stîn-jini pătrați).

— La sfârșitul săptămânei viitoare va începe secerișul grâului a cărui recoltă este extraordinar de frumoasă. Se așteaptă până la 12 măși de jugărul mic.

— În urma rapoartelor sosite la prefectură se constată că recolta din acest an întrece cu mult așteptările, iar proprietarii spun că de multă vreme n'a mai fost o așa de abundentă recoltă în județul Aradului.

— Statele create în granițele fostului imperiu rusesc au adresat o cerere conferinței, spunând că deoarece statele au fost formate din voința poporului trebuie să li se recunoască independența și să nu permită ca amiralul Colceag să dispună de soarta lor.

— Însărcinatul de afaceri al Italiei a remis M. S. Regelui Crucea de război italiană ce i-a fost conferită de regele Italiei.

— D. Mărzescu, ministru de interne în-tovărășit de secretarul general d. Georgescu a plecat din București cu automobilul la Mehadia.

— Se semnalează noi atacuri ale bandelor bulgare împotriva jandarmilor din Dobrogea.

— Alegerile se vor face în Basarabia sfârșitul lunii Iulie.

— Din ordinul guvernului sârbesc plecat la Paris o deputație a sârbilor din Banat, să roage conferința de pace ca localitățile locuite de sârbi și cehoslovaci să fie anexate la Jugoslavia.

— Intreaga presă engleză cere ca pe tru vasele scutundate să se ceară despăguit re dela Germania.

— Consiliul de miniștri a aprobat deschiderea unui credit de 79 milioane lei; seama ministrului de culte pentru cheltueli de personal din Basarabia.

— Consiliul național jugoslav din Sus a predat reprezentanților antantei un prototip întru ordinului consiliului național italian din Fiume, privitor la mobilizarea unei armate italiene fiumane.

— În Paris se va ține conferința cooperativă interaliată și neutră, la care va fi prezentată și România.

— Prefectul județului Cluj d. dr. Tamara a trimis o telegramă Consiliului dirigent, care arată modul în care a distribuit ajutoarele din fondul liniei de demarcație.

— Deschidere de sanatoriu. S'a deschis sanatorul dr. Mann din stradă Kazinczy Nr. Sanatorul își are camerele sale comode și parc, cu salele de operații și laboratorii pentru Röntgen.

— Oricine își poate alege medicul, îngrji și prevedere excelentă. Sunt garanții că această instituțiune prin menirea sa umple un gol în Arad. Telefon Nr. 532. No. Ma 156-

— Salon românesc de tuns, ras și înstrada Deák-Ferenc nr. 2. Radu U 117—10

Contra-revoluția din Ungaria.

— Cum a pornit contra-revoluția. Luptele între cele două gărzi. La Sârbi. Trupe de teroare. Povestirile unui refugiat ungar.

Refugiații din Ungaria, ajunși la Seghedin, povestesc lucruri groaznice despre stările din țara lui Bela Kun, petrecute acum în urmă, dela izbucnirea parțială a contra-revoluțiunii. Plumbul și ștreangul poate nici când nu și-au făcut victime mai nevinovate și mai ușoare ca acolo.

Știrile mai nouă sunt următoarele: Nemulțumirea ce mocnește în populațiune a izbucnit la Dunapataj în ziua de 1 Iunie, când se ordonase mobilizarea tuturor bărbaților dela 18—45 ani. Acum au ajuns oamenii la convingerea, că guvernul comunist vrea să le ia și ultimele zdrențe ce le-a mai rămas. Nu s'au prezentat la recrutare, pe ziua fixată decât patru invalizi. Președintele comisiei de recrutare, un ucenic de lăcătuș, a declarat acestora și altora pe care i-a adus acolo cu forța, că dacă și mâine va avea tot așa de puțin succes recrutările, va aduce în oraș trupele de teroare.

Comisia de recrutare fără a mai aștepta, a trimis o patrulă de cavalerie la Kalocsa, cu ordinul de a veni imediat cu trupele de teroare.

Auzind aceasta oamenii, s'au adunat, cei între 18—45 de ani la restaurantul din marginea orașului, de unde au înaintat, fără puști în oraș, și au desarmat mica trupă roșie de acolo. În același timp o sumedenie de comune de pe ambele părți ale Dunării de aici, s'au răscolit și timp de cinci zile trupele albe, narmate, slab organizate au pus stăpânire pe un teritoriu mare.

Imediat s'au alăturat gărzi albe localitățile Kecel, Kiskörös, Harta, Uszod, Toktő, Kalocsa, Bática, Miske, Fajk, Duskok, Nádudvar, Hajora, Sükösd și Érsekújvár. Apoi în partea dreaptă a Dunării, Fád, Dunaföldvár, Bölske, Madocsa, Némekér, Paks, Komlod, Gerje, Morzso, Tolna, și încă altele, pe cari trupele roșii, fără nici o rezistență, le-au predat gardelor albe, acum mari și întru câțva înarmate. Muniția le era însă pe sfârșite, și acțiunea ce pornise cu mult succes, slăbi.

Lupte, masacre, sânge.

La 22 Iunie, în apropiere de Dunapataj, trupele roșii, sprijinite de artileria cu tunuri de 15 cm., a început o ofensivă energetică; albi s'au retras încontinuu, apoi au luat-o la fugă, care cum putea pe jos, în căruță, cărare — spre Seghedin. Sârbi le-au oprit bagajele, vitele și căruțele, contra chitanță, le-au pus la dispoziție trenuri și-n ziua primă au îndrumat spre Seghedin vr'o 2700 oameni, flămânzi, aproape goi, îngrozii de cele văzute. Satele, au fost decimate de comuniști, după ce mai întâi le-au bombardat cu tunuri de calibru mare. În luptele ce s'au dat, au rămas pe câmp, din ambele gărzi o foarte mare mulțime de morți și răniți — cărora nime ru le vine în ajutor.

Cea mai mică bănuială ce-o au roșii față de cineva e scaldată cu sânge.

Dintre episoadele mai mărunte remarcăm unul, întâmplat în Kalocsa, scaunul metropolitan de dincolo de Dunăre. Albi prinseră pe un agitator înverșunat și sângeros, cu numele Csupó Imre, care cu o zi mai înainte ținuse o cuvântare plină de ură la adresa bisericii și a lui Dumnezeu. Albi, la tribunalul improvizat în fața casei orașului, sub cerul liber, l'au judecat și l'au condamnat la moarte. Atunci ateul roșu se rugă:

— În numele lui Dumnezeu, vă rog, iertați-mă!

— Păi, cum, totuși există Dumnezeu? Declară-te este sau nu este Dumnezeu?

— Este, răspunde Csupó.

Trei soldați cu trei gloanțe bine îndreptate, îl culcară apoi la pământ. Cam aceste sunt zilnicele epizoade din viața inșitorilor noștri de eri, la câțiva pași depărtare, de linia unde armata română stă vitează, hotărâtă, nezdruncinată în credința ei de a ști că apăra în centrul Europei liniștea populațiilor de ororile bolșeviste.

TELEGRAMME.

CINE N'A SEMNAT PACEA.

Paris, 3. — Tratatul de pace a fost semnat de toate delegațiile aliaților antantei și asociaților lor, numai un stat aliat n'a semnat și n'a fost prezent la semnare....

Acțiune militară împotriva bolșevismului maghiar.

Viena 3. „Ach Uhr Blatt” e informat că aliații au hotărât să pornească o acțiune militară cu scopul de a înfrânge bolșevismul maghiar. În acest scop vor fi trimise în Ungaria trupe engleze. Acțiunea nu se va îndrepta numai împotriva Budapestei, ci și împotriva tuturor cuiburilor bolșeviste. În acțiunea împotriva Budapestei ar lua parte afară de englezi, trupe cehoslovace, române și sârbești.

Scheidemann și Brokdorff-Ranzau se retrag din viața politică.

Viena 3. Agenția Reuter anunță că Scheidemann fost prim-ministru german s'a decis să se retragă definitiv din viața politică. Probabil el va părăsi Germania mai mult timp și se va așeza într'unul din statele neutrale.

Deasemenea se retrage din viața politică contele Brokdorff Ranzau, fost președinte al delegațiunii de pace germană, ducându-se la moșia sa din Scheswig Holstein.

Clauzele financiare ale Austriei.

Lyon 3. Consiliul interaliat a fixat clauzele financiare pentru Austria și Germania; rămân de fixat clauzele militare și condițiile politice referitoare la Italia. Chestiunea financiară a rămas în discuție, deoarece nu s'a putut încă găsi o modalitate în privința datoriilor Austriei care urmează să fie repartizate între statele fostei monarhii.

Convenție italo-austro-germană.

Laibach 3. Narod anunță din Agram, că între Austria-germană și Italia s'ar fi încheiat în Aprilie 1919 o convenție militară, prin care Italia se obligă a aproviziona trupele germane austriece, îndeosebi cele din Carintia și Stiria, cu muniție și echipament. Acelaș ziar mai spune că s'ar fi căzut de acord între aceste două state și în ce privește o organizație comună de spionaj.

Un colonel englez despre ocuparea Vienei.

Londra 3. Times anunță că șeful misiunii militare engleze la Viena, colonelul Cunningham a trimis un raport guvernului său despre tulburările bolșevice ce au avut loc în zilele din urmă în Viena. El cere ca aliații să ia măsurile necesare pentru împedecarea unor eventuale noi tulburări. Propune ocuparea Vienei pentru a face imposibile agitațiunile bolșevicilor maghiari. (Ag. Dacia.)

Viitoarea politică a Angliei.

Londra 3. Churchill, ministrul de război al Angliei a declarat, că politica Angliei în viitor va fi să mențină legăturile de bună relație cu America, să apere și să sprijinească Franța, să scape Rusia de bolșevism și să-i ridice pe neamți în rândul popoarelor civilizate.

Nitti despre relațiile franco-italiene.

Paris 3. Nitti, noul prim-ministru al Italiei, încă înainte de a fi pus în fruntea guvernului a făcut corespondentului lui „Le Temps”, următoarele declarații despre relațiile franco-italiene:

Scopul meu principal e să mențin relațiile de prietenie cu Franța. De mult profesez principiul că o astfel de relație va duce la fericirea ambelor state. Franța e bogată în materii, iar Italia în oameni și de aceea e necesar să ne unim forțele. Dacă vom fi unitari și uniți, cultura latină nu va mai fi numai o concepție literară. Francezii știu că eu sunt un vechiu prieten al lor. Imi voi pune toate puterile ca prietenia dintre cele două state să se manifeste nu numai în vorbe ci și în fapte.

Bolșevicii bătuți la Azov.

Praga 3. Pe țărmul Mării de Azov trupele bolșevice fiind cumplit bătute sunt în plină retragere.

Situația în Germania.

Berlin, 3. — Greva dela căile ferate din Berlin continuă. Alte greve s'au declarat în Berlin. La Breslau starea de asediu a fost înăspriată și s'a făcut uz de armă. La Bromber au avut loc iarăși revolte.

Delegația de pace s'a dizolvat. Comisia de armistițiu din Spaa rămâne. În Silezia se va ține un plebiscit sub autoritatea marilor puteri.

D. Müller a declarat că Germania se va servi de toate mijloacele pentru a executa condițiile tratatului și crede că antanta va reveni asupra condițiilor care sunt imposibile.

Președintele republicii Ebert, ministrul președinte Bauer, dnii H Müller, dr. David, dr. Maier, Schmid, Noske, Giesbert au adresat poporului german următoarea proclamație:

Guvernul german în înțelegere cu adunarea națională a hotărât iscălirea tratatului de pace. A făcut aceasta cedând puterii și condus de ținta de a cruța poporul german de noui suferințe și de foamete. Tratatul e iscălit, acum pacea trebuie asigurată. Trebuie să facem totul pentru a îndeplini însărcinările luate. Fiecare condiție neîndeplinită, dușmanul o poate lua drept pretext de a începe ocupația și a introduce blocada.

Fiecare soldat, ofițer, subofițer, funcționar, cetățean trebuie să îndeplinească această grea datorie în aceste zile grele.

Ne-am apărat contra acestei hotărâri și înțelegem amărăciunea bravelor trupe. Dacă ofițerii și soldații nu vor apăra acum ordinea și pacea, și dacă nu ne vor sprijini în intențiile noastre, atunci milioane din ai noștri vor fi supuși ocupațiunii.

Dacă nu vom îndeplini îndatoririle luate, atunci urmașii noștri vor plăti. Ca să eșim din întuneric trebuie să păstrăm unitatea statului și a poporului.

Perspective rele.

Paris 3. Intre poloni și ucrainieni a început din nou războiul:

Intre Italia și Jugoslavia situația a devenit amenințătoare.

Chestia Basarabiei.

Paris 3. Cei cinci vor asculta pe dnii Brătianu și Maklakov fost ambasador rus prietor la frontierele Basarabiei.

Retragerea ungarilor din Slovacia.

Praga 3. Deși ungurii au primit ordinul de a se retrage de pe teritoriul Cehoslovac, generalul Boehm a trimis o telegramă generalului Pelle, rugându-l ca trupele maghiare să rămână pe teritoriul Slovaciei. Ofițerii aliați au constatat că ungurii n'au început încă retragerea, forțându-i la aceasta.

În Germania după semnare.

Nauen, 3. — După semnarea tratatului de pace multe ziare au apărut în doliu. Asociația subofițerilor germani a decis să poarte doliu național timp de 14 zile.

Spre ordine în Germania.

Nauen, 3. — În Germania s'au format curente ostile guvernului care a iscălit pacea. Studenții, ofițerii și profesorii, au declarat că se vor supune necondiționat noului guvern și vor menține ordinea.

Dela resortul de Finanțe.

Resortul de finanțe este autorizat să trateze cu guvernul din București pentru înființarea în Transilvania a unei direcțiuni a monopolurilor statului. Consiliul Dirigent lucrează la proiect care va fi terminat în cursul săptămânei.

Redactor responsabil: Dr. Sever Miclea.

Editor responsabil: Aurel Russu.

Dela resortul de Culte.

Seria cursurilor organizate de resortul cultelor în vederea trebuințelor școlare dela toamnă a început. În 15 Iunie s-a deschis la Cluj cursul pentru pregătirea de profesori de liceu, școli normale, comerciale și civile. 500 de audienți urmează aceste cursuri. Lecțiile le predau 32 profesori din toate provinciile românești, majoritate din vechiul regat. Tot acolo s-a deschis și cursul pentru pregătirea profesorilor de muzică, asemenea și un curs pentru studenții ce vor să învețe limba engleză și franceză în vederea continuării studiilor la școlile superioare din apus.

Tot la 15 Iunie s-au deschis cursurile pentru învățători-ajutători la Săliște. Sunt înscrși peste 200 auditori. Corpul didactic e alcătuit deasemenea din elemente de aici, și din România veche.

La întâi Iulie s-au deschis cursurile de complectarea pentru învățătorii români dela școalele de stat din nordul Transilvaniei, la Baia-mara, Oradea-mare. La ambele aceste cursuri s-au înscris până acum aproximativ 250 învățători. Atât la Oradea-mare cât și la Baia-mare, pelângă profesorii ardeleni, funcționează și câte 5 profesori din România veche. Scopul acestor cursuri este introducerea învățătorilor în cunoașterea cât mai temeinică a limbei și literaturii române, istoriei și geografiei a Românie întregite, a muziceii noastre naționale și problemelor noi pe cari au să le servească școala de stat românească, care începe la toamnă. În legătură cu aceste cursuri funcționează și câte o școală de aplicație condusă de învățători din România.

Tot la 1 Iulie au început la Brașov cursurile pentru pregătirea conducătoarelor pentru grădiniile de copii. S-au înscris până acum vre-o 30 ascultătoare.

În afară de pregătirile pe cari le-au luat resortul cultelor în vederea trebuințelor școlarei românești, s-au luat măsuri și pentru satisfacerea trebuințelor și celorlalte naționalități conlocuitoare potrivit situației schimbate.

Astfel la 1 Iulie s-au deschis în Sibiu trei serii de cursuri pentru profesorii de celelalte naționalități și anume: 1. Un curs pentru profesorii sași. 2. Un curs pentru profesorii dela școalele secundare confesionale ungurești și 3. Un curs pentru profesorele dela școalele de călugărițe catolice. La aceste cursuri se vor predă lecții de istorie și geografie și de limba și literatura românească.

Lecțiile se dau în limba germană, respective maghiară de către profesori români ardeleni. Toți cursiștii sunt întreținuți pe cheltuielile statului.

Liceul, din Petroșeni se va preface în viitor în liceu tehnic, corespunzător nevoilor speciale ale regiunii respective.

Publicațiune.

Aduc la cunoștință, că în urma mutatului meu din Chișineu, casa mea de acolo de pe strada principală cu un intravilan și grădină de 800 stânjani □, — mai departe o trăsură (căleasă) și o păreche de hamuri și frâne, — în 15 Iulie a. c. înainte de amiază la orele 9 în locuința mea din Chișineu, le voi vinde din mână liberă la licitație spontană pe lângă solvirea prețului în bani gata.

Ofertele în scris le primesc până în 14 Iulie în biroul meu de iurisconsult. (casa comitatensă).

Condițiunile licitației se pot căuta în locuința mea din Chișineu și în birou.

Arad, la 1 Iulie 1919.

Dr. Iustin Petrușiu, avocat.
primprocuror județan.

Pe 152-3

AVIZ.

Aduc la cunoștința stimaiilor mei clienți, că mi-am sistat praxa advocațională și cancelaria mea am predat-o dlui avocat Dr. Sever Miclea, (Arad, str. Arhiducelui Iosif nr. 18.) Rog pe cei interesați, ca în cauzele mie încredințate în viitor să se adreseze la numitul domn avocat.

Arad, 2 Iulie 1919.

Po 158-2

Dr. Stefan C. Pop.

ANUNȚ.

Se vinde din mână liberă, o casă (în formă de vilă) vis-à-vis de parcul băilor cu pământ arător cca 20-25 jug. catastrale, aflătoare în comuna Vața de jos.

Informațiuni la Victor Stoicovici primnotar II. județean în Deva. So 155-2

VAR

frumos alb în bucăți mari
se poate prenota pentru
furnisare momentand în
detaliu sau în poziții de va-
goane pentru toate gările la:

Pe 153-5

ALEXANDRU POLLÁK

fabricant de țigle

ARAD, str. Nádor 14. :: Telefon: 938.

COMPANIA DE JANDARMI ARAD

Cum s'a îngrijit România de jandarmii săi?

(Estras din legea reangajaților din 1913.)

1. Acei soldați, cari au terminat serviciul activ și au fost apti, au fost reangajați pe un an sau doi ani de probă, devenind imediat *sergenți instructori*. Plata unui sergent instructor în al 4-lea an de serviciu (în 1 la jandarmerie) e azi cu totul 272 lei 90 bani. După un an e 305 lei 20 bani lunar.

2. După terminarea serviciului de probă poate deveni sergentul instructor, *plotonier*.

Plotonierul primește după al 5-lea an de serviciu pe lună 370 lei, după al 10-lea an de serviciu 400 lei 70 bani, iar după al 15-lea de serviciu 434 lei 40 bani.

3. *Plotonierul major* primește după ani totali de serviciu și anume:

după 5 ani	482 lei 20 bani
" 10 "	527 " 60 "
" 15 "	570 " — "

4. Anii serviți în armată și războiu încă se socotesc la plată și penziune.

5. În suma de sus se află și hrana și bani pentru scumpirea traiului.

6. Jandarmii primesc hainele și armatura dela stat.

7. Jandarmii căsătoriți fără copii primesc afară de aceasta o porție, cu copii două porții de pâine pe zi.

8. Jandarmii primesc dela stat locuință, lemne pentru încălzit, fierț și luminat. Tot așa și cei căsătoriți pentru familiile lor.

9. Tratamentul și hrana în spitalele militare a jandarmilor reangajați e în sarcina statului.

10. Medicamentele pentru jandarmi și familiile lor se eliberează fără plată.

11. Pentru transporturi pe căile ferate se bucură jandarmii și familiile lor de o înlesnire. Chiar așa și în stațiuni balneare și climaterice.

12. Copiii reangajaților din activitate, cari frecventează școalele statului, sau cari depun numai examene la aceste școale, vor fi scutiți de orice taxă școlară pentru înscriere, sau pentru examen.

Fiii reangajaților din activitate, admiși în școalele militare vor

plăti numai 1/4 din taxele prevăzute în regulamentele acelor școale pentru fiii ofițerilor activi.

Bursele sau semibursele ce se acordă fiicelor de reangajați, pentru școalele profesionale din fondurile Casei dotațiunii oastei, se vor hotări prin regulamentul relativ și prin bugetul acelei Case.

13. La jandarmerie se primesc și căsătoriții.

14. Acel jandarm, care servește până la îndeplinirea etății de 42 ani, primește apoi o penziune a cărei mărime atârână dela gradul ce l-a avut jandarmul mai pe urmă. P. e. un Plutonier major primește lunar cam 170 lei penziune.

15. Afară de penziunea aceasta mai primește fiecare jandarm una din următoarele 3 înlesniri:

- a) pământ dela stat, sau
- b) o funcțiune dela stat, sau
- c) 2500 lei.

16. Mărimea pământului e cam 10 jugăre.

Pe lângă pământul de cultură jandarmul primește un loc de casă în vatra comunei în întindere de 2500 m. p.

Ministrul domeniilor procură jandarmilor cu pământ, în contul lor o casă și un coșar după un model economic și apropiat trebuințelor lor, precum și doi boi, un car, un plug, o grapă și unelte agricole de prima necesitate.

Amortizarea sumelor cu cari reangajații cu moșie au fost creștinți se face în timp de 15 ani cu o dobândă de 3%.

Lemnele de lipsă pentru construirea caselor și coșarilor se dau gratuit din pădurile statului.

17. Fiecare jandarm cu pământ e scutit pe 5 ani de dare sau arunc.

18. Pământurile acestea nu se pot vinde în decurs de 30 ani.

19. Funcții pot jandarmii primi:

- a) la ministeriul de domenii,
- b) la ministeriul lucrărilor publice,
- c) la poștă,
- d) la căile ferate și
- e) la ministeriul de războiu.

Așa s'a îngrijit România încă în anul 1913 de jandarmii săi!

Sigur că acum România Mare se va îngriji și mai mult de viitorul jandarmilor săi, căci stăm înaintea reformei agrare și atâtea funcții vor fi posibile de a se ocupa de jandarmi!

Intrați deci fraților la jandarmeria ardeleană, iară cei cari vă aflați deja acolo, purtați-vă bine căci un viitor fericit vă așteaptă!

Co 148-4

Comdt. Comp. Căpitan VASILIE BARBU.